

Poštovani čitatelji,

pred vama je drugo izdanje časopisa Strategos u 2025. godini. S novim uredničkim timom i osvježenim savjetodavnim odborom zaključujemo godinu s jasnim ciljem da Strategos učinimo još jačim, vidljivijim i relevantnijim časopisom, kako u Hrvatskoj tako i u inozemstvu. Kao i dosad, Strategos će objavljivati radove na hrvatskom i engleskom jeziku, međutim tematski horizont časopisa proširen je s primarnih sigurnosnih i obrambenih tema i na one politološke te povijesne; pri čemu se posebno misli na područja međunarodnih odnosa, geopolitike i vojne povijesti.

Proširen, ali istovremeno fokusiran odabir tema reflektira se u samim radovima koji su prošli rigorozan recenzentski postupak. Ivan Boban u članku „Zahtjevi suvremene protuzračne obrane“ temeljito obrađuje ubrzani razvoj balističkih, hipersoničnih i bespilotnih prijetnji koje predstavljaju sve veći izazov tradicionalnim obrambenim tehnologijama. Ovakav razvoj dao se naslutiti još u Zaljevskome ratu početkom 1990-ih, da bi se pretvorio u jednu od glavnih značajki suvremenih ratnih sukoba između Rusije i Ukrajine te Izraela i Irana. Grupa autorica Antonia Vodanović, Ivana Pokrajčić i Tina Marinić Kuliš podrobno su usporedile dvije terorističke organizacije – Al-Kaidu i ISIL, ukazujući na njihove sličnosti, ali i značajne razlike u ideologiji i načinu djelovanja. Autorice pokazuju da su ove dvije skupine, unatoč teškim udarcima koji su im zadani proteklih godina, pronašle načine da se reformiraju, regrupiraju i aktiviraju na novim bojištima, zbog čega i dalje predstavljaju značajnu prijetnju međunarodnoj zajednici. Marin Jašić u svome radu osvjetljava postepenu transformaciju „tvrde“ austrijske neutralnosti iz vremena Hladnoga rata u fleksibilnu neutralnost današnjice koja se prilagođava Zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici Europske unije te na različite načine odgovara na suvremene sigurnosne krize, posebno one na europskom kontinentu. Elmir Badalov nas uvodi u izuzetno dinamičan svijet geoenergetike, pružajući dubinski uvid u izazove pred kojima se nalazi projekt izgradnje Transkaspiskog plinovoda koji bi mogao predstavljati strateško rješenje za smanjenje europske ovisnosti o ruskom plinu. Konačno, Hrvoje Vuković nam pruža originalno teorijsko pojašnjenje suvremene srpske geopolitike, obilježene strateškim vakuumom i identitetskim konfliktom između formalnog opredjeljenja za članstvo u EU i duboko ukorijenjenog afiniteta prema Rusiji.

Ovom prilikom zahvaljujem svim autorima i recenzentima, kao i članovima uredništva i savjetodavnog odbora na njihovom važnom doprinosu pri izradi broja Strategosa koji je pred vama i pozivam buduće suradnike da zajedničkim trudom podignemo časopis na još višu razinu kvalitete i prepoznatljivosti.

Glavni urednik

Janko Bekić

Editor's Word

Dear readers,

before you is the second edition of Strategos magazine in the year 2025. With a new editorial team and a revamped advisory board we are closing the year with the clear goal of making Strategos even stronger, more visible and relevant; both in Croatia and internationally. As always, we will continue publishing papers written in Croatian and English, however, the magazine's thematic horizon has been broadened and it now includes the primary security and defence topics, as well as those pertaining to political science and history, with a special focus on international relations, geopolitics and military history.

The expanded, yet still specialised choice of topics is reflected in the papers which have undergone a rigorous review process. In his article "Requirements of Modern Air Defence" Ivan Boban delves into the accelerated development of ballistic, hypersonic and unmanned threats which represent an ever-increasing challenge to traditional defence technologies. This development had already become visible during the Gulf War of the early 1990's and has transformed into a major feature of contemporary armed conflicts, such as those between Russia and Ukraine and Israel and Iran. The group of authors consisting of Antonia Vodanović, Ivana Pokrajčić and Tina Marinić Kuliš has meticulously compared two major terrorist organisations – al-Qaeda and ISIL, pointing out their similarities, but also significant differences in terms of ideology and modes of operating. The authors explain how these two groups have managed to withstand serious setbacks in recent years and find ways to reform, regroup and reactivate in new battlegrounds; thus remaining a considerable threat to the international community. Marin Jašić illuminates the gradual transformation of "hard" Austrian neutrality from the Cold War era to a more flexible version of neutrality which is being adjusted to the Common Foreign and Security Policy of the EU and the current security crises, especially those on European soil. Elmir Badalov introduces the readers to the highly dynamic world of geoenergetics, offering us a deep insight into the various challenges standing in the way of the Trans-Caspian Pipeline – a project that has the potential of drastically decreasing Europe's dependence on Russian gas. Finally, Hrvoje Vuković offers an original theoretical explanation of contemporary Serbian geopolitics, characterised by strategic vacuum and an identity conflict pitting Serbia's formal commitment to EU membership against its deeply rooted kinship to Russia.

I would like to use this opportunity to thank the authors, reviewers, members of the editorial and advisory boards on their important contributions to the newest edition of *Strategos*. I equally invite and encourage future collaborators to help us raise our magazine to an even higher level of quality and reputation.

Editor-in-chief

Janko Bekić